

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ВСТУПУ ДО ЄС

ЛИТВИН Наталія Анатоліївна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри службового та медичного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

<https://orcid.org/0000-0003-4199-1413>

ЛИТВИН Олексій Валерійович - кандидат юридичних наук, доцент, начальник відділу з надання адміністративних послуг Гостомельської селищної військової адміністрації

<https://orcid.org/0000-0001-5028-1152>

DOI 10.32782/EP.2023.1.7

У статті обґрунтовуються актуальні питання реалізації антикорупційної політики в Україні та діяльності суб'єктів антикорупційної політики в умовах вступу до ЄС. Зазначається, що для повноправного членства в ЄС Україні потрібно зробити багато визначальних кроків, один з яких є ефективна боротьба з корупцією. З метою запобігання поширенню корупції необхідно здійснювати постійну протидію щодо неї. Саме тому будь-яка цивілізована країна повинна проваджувати ефективну антикорупційну політику, яка дає можливість державі і суспільству виявити проблемні аспекти поліцейського, контрольного та судового механізмів і скорегувати ці механізми, а головне – мінімізувати корупційні прояви в самих юрисдикційних органах.

Акцентується увага на тому, що державна антикорупційна політика може бути ефективною лише в тому разі, якщо вона ґрунтується на повних, об'єктивних та достовірних даних, а також зосереджується на вирішенні ключових проблем у сфері запобігання та протидії корупції. Ці ключові проблеми можуть бути вирішеними у найкращий спосіб лише тоді, коли є необхідна статистична, соціологічна, аналітична та інша інформація про їх причини, зміст, наслідки, масштаб, динаміку тощо.

Вказується на те, що на сьогодні для реалізації антикорупційної політики в Україні проводяться антикорупційні заходи, які хоча і потребують значних фінансових витрат з боку

держави, але реально знижують рівень корупції в країні та приносять довготривалий економічний ефект. Стадії та напрями антикорупційної політики визначають зміст її методів та засобів, та послідовність їх застосування. Реалізація антикорупційної політики потребує постійного координування, а її складова повинна відповідати міжнародним стандартам (зокрема, конвенціям ООН та Ради Європи проти корупції, а також рекомендаціям ГРЕКО та Стамбульського плану дій антикорупційної мережі ОЕСР) і передовій світовій практиці, а також враховувати особливості української юридичної системи.

Зроблено висновки про те, що ефективна боротьба з корупцією в Україні неможлива без реалізації ефективної антикорупційної політики в діяльності органів державної влади. Це питання набуває особливої значущості для нашої держави в умовах вступу до ЄС, яке вимагає належного законодавчого забезпечення, що регулює механізми запобігання корупції, а також відповідальність за вчинення корупційних порушень, створення та ефективне функціонування антикорупційних органів, превентивні заходи запобігання корупції, а також її подолання, упорядкування та належна діяльність державних органів.

Ключові слова: антикорупційна політика, органи державної влади, Європейський Союз, боротьба з корупцією, Національне агентство з питань запобігання корупції, діджиталізація, ефективність діяльності.

**Постановка проблеми
та її актуальність**

У 2022 році Рада Європи надала Україні статус кандидата на вступ до ЄС. Разом з тим, для повноправного членства в ЄС Україні потрібно зробити багато визначальних кроків, один з яких – ефективна боротьба з корупцією. На цьому наголошує і Єврокомісія, яка зацентрувала увагу на необхідності проведення системних реформ у нашій державі, серед яких провідне місце посідають: посилення боротьби з корупцією, зокрема на високому рівні; забезпечення відповідності законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи з фінансових заходів (FATF); ефективне функціонування «анти-олігархічного» закону.

Першим кроком до цього є, беззаперечно, стратегічне бачення того, що саме і в які строки нам потрібно змінити. Так, Верховна Рада України ухвалила Закон про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки №4135, яким затверджується Антикорупційна стратегія на 2021–2025 роки. Закон був розроблений на виконання програми Президента України Урядом, органами влади та місцевого самоврядування за участі громадянського суспільства, бізнес асоціацій та партнерів з розвитку. Розробку відповідно до Конвенції ООН проти корупції координувало Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК). Зазначимо, що наявність та імплементація зазначеної стратегії були питаннями Опитувальника Європейської Комісії з метою формування висновку про надання статусу кандидата на членство в Європейському Союзі.

Саме антикорупційна стратегія, у першу чергу, покликана значно зменшити рівень корупції у сферах, які українці вважають найбільш корумпованими, а саме: суди та органи правопорядку; сектор оборони; митна справа та оподаткування; охорона здоров'я; державне регулювання економіки; будівництво і земельні відносини; соціальний захист [1]. Також закон передбачає зміни до нормативно-правових документів, які допоможуть покращи-

ти процедури роботи антикорупційних органів, наприклад, забезпечити невідворотність відповідальності за корупцію.

**Аналіз останніх досліджень
і публікацій**

Необхідність, напрями та ефективність антикорупційної політики України, діяльність суб'єктів антикорупційної політики у своїх працях досліджували такі вітчизняні вчені, як: В. Білоус, І. Бойко, Ю. Дем'янчук, Д. Заброта, В. Ковальов, О. Куш, О. Литвин, О. Новіков, М. Попов, М. Хавронюк тощо. Серед зарубіжних науковців, які приділяли увагу питанням імплементації антикорупційної політики можна виокремити таких вчених, як: Т. Бергер, Л. Грей, І. Россі, К. Хансен та інші. Разом з тим, прагнення України стати рівноправним членом ЄС, і, відповідно, необхідність проведення реформ, принаймні на законодавчому рівні, робить актуальним дослідження питань щодо реалізації антикорупційної політики в діяльності органів державної влади.

Метою статті є дослідження особливостей реалізації антикорупційної політики в діяльності органів державної влади в умовах вступу до ЄС.

Виклад основного матеріалу

З метою запобігання поширенню корупції необхідно здійснювати постійну протидію щодо неї. Саме тому будь-яка цивілізована країна повинна провадити ефективну антикорупційну політику, яка дає можливість державі і суспільству виявити проблемні аспекти поліцейського, контрольного та судового механізмів і скорегувати ці механізми, а головне – мінімізувати корупційні прояви в самих юрисдикційних органах.

Процес реалізації антикорупційної політики в Україні можна класифікувати за наступними показниками: тривалість антикорупційних заходів, стадії антикорупційної політики, напрями антикорупційної політики.

Так, тривалість антикорупційної політики розподіляється на здійснювані

разові та постійні заходи. Наприклад, до разових заходів можна віднести заходи при проведенні виборчих кампаній щодо фінансування виборчих фондів. Відповідно, конкретний захід після його реалізації зникає зі складу антикорупційної політики. У свою чергу, постійні заходи включають у себе розробку антикорупційної програми та планів з протидії корупції, контроль за їх реалізацією і оцінку ступеня їх реалізованості, діяльність спеціалізованих антикорупційних органів з протидії корупції, діяльність контролюючих інстанцій, моніторинг статистичних, соціологічних та інших даних щодо стану корупції, антикорупційна освіта і виховання. Аналіз постійних заходів дає підстави стверджувати, що вони не залежать від політичного та економічного устрою в державі і є універсальними.

Усі перераховані заходи потребують значних фінансових витрат з боку держави, але ми всі розуміємо, що протидія корупції цілком себе виправдає, оскільки антикорупційна політика - найбільш ефективна стратегія яка здатна реально знижувати рівень корупції в країні і приносити довготривалий економічний ефект.

Державна антикорупційна політика (як і будь-яка інша державна політика) може бути ефективною лише в тому разі, якщо вона ґрунтується на повних, об'єктивних та достовірних даних, а також зосереджується на вирішенні ключових проблем у сфері запобігання та протидії корупції. Ці ключові проблеми можуть бути вирішеними у найкращий спосіб лише тоді, коли є необхідна статистична, соціологічна, аналітична та інша інформація про їх причини, зміст, наслідки, масштаб, динаміку тощо. На цьому ґрунтується впроваджена у провідних країнах Європи та світу концепція повного циклу формування державної політики. Саме про це йдеться й у статтях 5, 6, 61 Конвенції ООН проти корупції, а також у рекомендаціях та критеріях оцінювання ефективності державної антикорупційної політики країн, що здійснюється з боку ОЕСР [2, с. 12-13].

Саме тому ще одним вагомим напрямом розв'язання проблеми корупції у дер-

жавних органах є цифровізація надання послуг в Україні, коли контакт із чиновниками при отриманні послуг був зведений до мінімуму. Так, у своїх наукових доробках ми зазначали, що «позитивними сторонами впровадження діджиталізації в діяльність органів влади є: широке використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення необхідного рівня ефективності та результативності; можливість прийняття ефективних управлінських рішень; виявлення кращих практик; можливість обміну уніфікованими документами між органами влади та ЦНАПами; зменшення корупційних ризиків на всіх рівнях і за всіма напрямками; процес контролю та прозорості державних установ та урядовців; можливість отримувати адміністративні послуги під час карантину тощо» [3, с. 73]. У свою чергу, віце прем'єр-міністр цифрової трансформації М. Федоров зазначає, що «цифровізація сьогодні - один з фундаментальних інструментів боротьби з корупцією. Тільки у 2021 році антикорупційний ефект від діджиталізації становив 16 млрд грн. Тому Мінцифри продовжує запускати автоматичні сервіси, які унеможливають будь-які корупційні ризики. Потенційний ефект від законів, які наразі приймаються, або тих, що перебувають у розробці, сягне приблизно ще 50 млрд грн.» [4]. Крім цього, інформатизація і цифровізація суспільства надала змогу громадянам формувати негативне ставлення до корупції всередині суспільства через підвищення обізнаності громадян щодо негативних наслідків цього явища.

Зазначимо, що антикорупційна стратегія на 2023–2025 роки, що набрала чинності 10 липня 2022 року, передбачає необхідність досягнення низки очікуваних стратегічних результатів, які без належного фінансування можуть бути й не досягнутими. Йдеться передусім про необхідність запровадження низки ІТ-інструментів у сферах, найбільш вражених корупцією (ці інструменти мають величезний антикорупційний потенціал, але при цьому потребують належних кадрів та фінансування), про створення законних

та зручних альтернатив усталеним корупційним практикам (такі альтернативи шляхом м'якої сили «повертають» громадян до вирішення власних проблем і потреб у законний спосіб, але їм потребують суттєвих ресурсів), про проведення значної кількості соціологічних, наукових та інших аналітичних досліджень (підґрунтя якісної антикорупційної політики), про запровадження Інформаційної системи моніторингу реалізації антикорупційної політики (прямий обов'язок НАЗК відповідно до п. 5 Прикінцевих положень Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» від 20 червня 2022 року № 2322-IX) тощо [5, с.3-4].

У свою чергу, стадії антикорупційної політики визначають зміст її методів та засобів та послідовність їх застосування. Загалом, антикорупційна політика держави включає в себе наступні стадії: розробка антикорупційних програм, планування антикорупційних заходів, прогнозування та аналіз стану корупції і тенденцій в її розвитку, розробка спеціальних антикорупційних законопроектів і проектів підзаконних актів, експертиза законопроектів і проектів підзаконних актів, моніторинг реалізації антикорупційної політики та стану корупції, звітність державних органів з метою оцінки ефективності їх антикорупційної діяльності.

Корупція збільшує витрати на ведення бізнесу, зменшує визначеність у комерційних відносинах, збільшує вартість товарів і послуг, знижує їх якість, руйнує довіру до державних інститутів і перешкоджає чесній та ефективній діяльності на ринку. Саме тому норми цілої низки міжнародних договорів, учасницею яких є і Україна, вимагають від урядів встановити відповідні стандарти доброчесності не лише у публічному, а й у приватному секторі, зокрема шляхом покладення обов'язку на керівництво юридичних осіб формувати корпоративну культуру, засновану на чесності, прозорості та відкритості [6]. Саме для цього і розробляються антикорупційні програми, підготовка та реалізація яких здійснюється згідно з Методични-

ми рекомендаціями, розроблених Національним агентством з питань запобігання корупції. Зазначимо, що на початку процесу розробки антикорупційної програми юридичній особі слід визначити зовнішні та внутрішні фактори, які є суттєвими для мети її діяльності і впливають на здатність досягати ефективних результатів при запровадженні та подальшому виконанні нею антикорупційних заходів. Згідно із методичними рекомендаціями антикорупційні програми повинні передбачати: визначення засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у відповідній сфері, заходи з їх реалізації, а також з виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми; оцінку корупційних ризиків у діяльності органу, установи, організації, причини, що їх породжують та умови, що їм сприяють; заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків, осіб, відповідальних за їх виконання, строки та необхідні ресурси; навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування; процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду програм; інші спрямовані на запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням заходи.

Планування антикорупційних заходів здійснюється кожним державним органом залежно від специфіки його діяльності. Разом з тим, у період воєнного стану, звертає на себе увагу план, розроблений Національною радою з відновлення України від наслідків війни, який розроблений і безпосередньо прив'язаний до ситуації, яка склалася в Україні внаслідок військової агресії РФ [7]. План передбачає:

1) Забезпечення дотримання міжнародних зобов'язань України в частині боротьби з корупцією, зокрема пов'язаних із процесом європейської інтеграції (приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів та найкращих практик запобігання та протидії корупції, його належна імплементація, підвищення ефективності системи контролю за діяльністю політичних пар-

тій та проведенням виборчих кампаній, підвищення ефективності попередження корупції і конфлікту інтересів);

2) забезпечення незалежності та ефективної роботи антикорупційних органів для запобігання, виявлення та покарання за прояви корупції (забезпечення ефективної роботи НАЗК за усіма напрямками діяльності органу, посилення інституційної спроможності НАБУ, забезпечення ефективної роботи САП) та створення дієвої системи розшуку і повернення активів, отриманих корупційним шляхом, а також використання цих активів для післявоєнного відновлення України (підвищення ефективності АРМА, системи запобігання легалізації активів, здобутих незаконним шляхом, системи розшуку та управління незаконно здобутими активами, недопущення корупційних зловживань під час реалізації процедур, пов'язаних із примусовим вилученням і стягненням у дохід держави активів росії та її резидентів);

3) просування культури доброчесності в публічному та приватному секторах (розвиток культури нульової толерантності до корупції серед громадян України, покращення корпоративного управління в державних та приватних компаніях, забезпечення прозорості при приватизації, створення доброчесної альтернативи поширеним корупційним практикам, у тому числі, законодавче закріплення роботи установи бізнес-омбудсмена, зниження рівня толерування корупції у приватному та публічному секторі економіки);

4) усунення корупційних ризиків, що виникають під час заходів відновлення в період дії воєнного стану і повоєнній відбудові: планування, отримання, розподіл, використання коштів (недопущення корупційних зловживань під час надання, отримання та використання допомоги під час воєнного стану, створення спеціальних механізмів для мінімізації корупційних проявів під час отримання міжнародної допомоги України для повоєнного відновлення, покращення системи державного аудиту та моніторингу для міні-

мізації корупційних проявів під час повоєнної відбудови України).

Як ми бачимо, зазначений план направлений на подальше удосконалення та імплементацію національного антикорупційного законодавства згідно вимог ЄС, та, незважаючи на важку ситуацію в країні, підтверджує продовження процесу удосконалення діяльності антикорупційних органів в межах євроінтеграційних процесів як у період воєнного стану, так і під час повоєнної відбудови.

Наступну стадію реалізації антикорупційної політики, а саме розробку спеціальних антикорупційних законопроектів і проектів підзаконних актів, експертизу законопроектів і проектів підзаконних актів здійснює Комітет Верховної Ради України з питань антикорупційної політики. Так, у період лютого — вересня 2022 року Комітетом проведено 15 засідань, із них 10 у режимі відеоконференції на платформі ZOOM. На цих засіданнях розглянуто і обговорено 147 питань, із яких: 80 - пов'язані із здійсненням законопроектної функції; 35 - стосувалися організації роботи Комітету; 4 - контролю за виконанням законів України та власних рішень з питань антикорупційної політики [8].

Згідно зі ст. 18-3 Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» [1] Національне агентство з питань запобігання корупції забезпечує моніторинг та оцінку ефективності реалізації Антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії у визначеному ним порядку. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції та виконавці державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії, у межах повноважень, щорічно до 15 лютого подають до Національного агентства статистичну інформацію про результати своєї роботи.

Звітність державних органів з метою оцінки ефективності їх антикорупційної діяльності здійснюється безпосередньо кожним державним органом щорічно.

Загалом питанням формування та організації роботи спеціалізованих антико-

рупційних інститутів значна увага приділяється у низці міжнародних правових актів і документів. Так, Конвенція ООН проти корупції вимагає від держав-учасниць створення двох типів інституцій: орган (органи), що запобігає корупції, та орган (органи) і особи, які спеціалізуються на боротьбі з корупцією за допомогою правоохоронних заходів [9]. Зазначимо, що на сьогодні Україна вже зробила багато значних кроків у напрямі запобігання корупції, серед яких Європейська комісія виокремила: підписання всіх ключових міжнародних конвенцій у сфері запобігання корупції; імплементація міжнародних рекомендацій щодо механізмів моніторингу корупції, зокрема GRECO; криміналізація усіх форм корупції та прийняття законодавства щодо усунення конфлікту інтересів, захисту викривачів (whistle-blowers) та прозорого механізму фінансування партій; запровадження комплексної системи подачі електронних декларацій для державних службовців; створення антикорупційних органів, серед яких Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Державне бюро розслідувань (ДБР), Вищий антикорупційний суд (ВАКС).

Саме діяльність новостворених антикорупційних інституцій відіграють ключову роль у формуванні та реалізації антикорупційної політики в державі. Так, відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» № 1698-18 [10], Національне антикорупційне бюро України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових. Завданням НАБУ є протидія корупційним та іншим кримінальним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави

або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці, а також вжиття інших передбачених законом заходів щодо протидії корупції.

У свою чергу, спеціалізована антикорупційна прокуратура - самостійний структурний підрозділ Генеральної прокуратури України. Повноваження САП полягають у здійсненні нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України; підтриманні державного обвинувачення у відповідних провадженнях; представництві інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених законом і пов'язаних із корупційними або пов'язаними з корупцією правопорушеннями [11].

Зазначимо, що Україна як Держава-учасниця Конвенції ООН проти корупції зобов'язана на виконання її вимог розробляти й здійснювати (проводити) ефективну скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й невідкупності, прозорості й відповідальності.

Національне агентство з питань запобігання корупції є тим органом, який забезпечує формування та координацію антикорупційної політики в Україні, та з цією метою:

- забезпечує проведення досліджень, спрямованих на встановлення загальних показників та причин корупції в Україні, її сприйняття населенням, визначення рівня довіри населення до антикорупційних та інших державних інституцій тощо;
- здійснює аналіз стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції, статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції;
- розробляє із залученням громадськості проекти Антикорупційної страте-

гії та державної програми з її виконання, здійснює моніторинг, координацію та оцінку ефективності виконання Антикорупційної стратегії;

– здійснює підготовку проєкту національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики;

– здійснює моніторинг і координацію виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики;

– забезпечує співпрацю з міжнародними організаціями, державними органами та неурядовими організаціями іноземних держав у питаннях запобігання та протидії корупції та сприяє обміну інформацією з міжнародними організаціями та компетентними органами іноземних держав [12].

Державне бюро розслідувань - правоохоронний орган України, що розслідує кримінальні провадження, у яких фігурують правоохоронці, судді і найвищі службовці (від міністрів до начальників ГУ). Поступово ДБР перебрало на себе функцію досудового (попереднього) слідства від прокуратури [13].

Вищий антикорупційний суд (ВАКС) - вищий спеціалізований суд у системі судустрою України. Його завданням є здійснення правосуддя відповідно до визначених законом засад і процедур судочинства з метою захисту особи, суспільства й держави від корупційних і пов'язаних із ними злочинів та судового контролю за досудовим розслідуванням цих злочинів, дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, а також вирішення питання про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави у випадках, передбачених законом, у порядку цивільного судочинства. Місія ВАКС полягає в здійсненні справедливого правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів [14].

Ефективна реалізація антикорупційної політики потребує визначення дієвих напрямів виявлення та попередження корупційних діянь на рівні державних органів, органів місцевого самоврядування та юридичних осіб. Напрями антикоруп-

ційної політики можуть постійно змінюватися залежно від результатів моніторингу корупційних проявів і відрізнятися за галузевою, регіональною, функціональною складовою.

Отже, на сьогодні до напрямів антикорупційної політики можна віднести: внесення необхідних змін до антикорупційного законодавства; зміцнення судової влади; вдосконалення структури і роботи спеціалізованих антикорупційних органів; упорядкування структури і функцій органів державної влади; корекція принципів державної служби і контроль за їх дотриманням; контроль за розподілом і витрачанням бюджетних коштів; планування та координація антикорупційної політики.

Внесення змін до антикорупційного законодавства є досить суттєвим напрямом, оскільки можливі прогалини у законодавстві тих чи інших регулятивних або заборонних норм стосовно діяльності державного службовця спонукає останнього діяти на власний розсуд і використовувати законодавчі прогалини у корупційних цілях.

Щодо напрямів зміцнення судової влади, то вони безпосередньо направлені, у першу чергу, на ефективну перебудову судової системи, по-друге – на створення нових інститутів в системі правосуддя.

Як зазначалося, робота спеціалізованих антикорупційних органів направлена на усунення корупційних ризиків, проте це не знімає питання необхідності постійного вдосконалення методів виявлення та припинення корупційних злочинів.

Висновки

Ефективна боротьба з корупцією в Україні неможлива без реалізації ефективної антикорупційної політики в діяльності органів державної влади. Це питання набуває особливої значущості для нашої держави в умовах вступу до ЄС, яке вимагає належного законодавчого забезпечення, що регулює механізми запобігання корупції, а також відповідальність за вчинення корупційних порушень, створення та ефективне функціонування антикоруп-

ційних органів, превентивні заходи запобігання корупції, а також її подолання, упорядкування та належна діяльність державних органів. На сьогодні для реалізації антикорупційної політики в Україні проводяться антикорупційні заходи, які хоча і потребують значних фінансових витрат з боку держави, але реально знижують рівень корупції в країні та приносять довготривалий економічний ефект. Стадії на напрями антикорупційної політики визначають зміст її методів та засобів, та послідовність їх застосування. Реалізація антикорупційної політики потребує постійного координування, а її складова повинна відповідати міжнародним стандартам (зокрема, конвенціям ООН та Ради Європи проти корупції, а також рекомендаціям ГРЕКО та Стамбульського плану дій антикорупційної мережі ОЕСР) і передовій світовій практиці, а також враховувати особливості української юридичної системи.

Література

1. Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки : затверджена Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text/>
2. Anti-Corruption Reforms in Ukraine: Pilot 5th Round of Monitoring Under the OECD Istanbul Anti-Corruption Action Plan. 2022. 192 p. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/anti-corruption-reforms-in-ukraine_b1901b8c-en
3. Литвин Н.А., Крупнова Л.В.- Діджиталізація як засіб підвищення відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання електронних послуг. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2020. Вип. 3.- С. 69-78.
4. Федоров М. Антикорупційний ефект від цифровізації. URL: <https://www.ukrinform.ua/gubric-economy/3652224-antikoruptionsij-efekt-vid-cifrovizacii-sagne-50-milardiv-fedorov.html>
5. Формування та реалізація державної антикорупційної політики. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/1-1-formuvannya-ta-realizatsiya-derzhavnoyi-antikoruptsijnoyi-polityky/>
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки та реалізації антикорупційних програм органів влади : Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 22.09.2017 № 734. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0734884-17#Text>
7. Національна рада з відновлення України від наслідків війни : Проєкт Плану відновлення України за напрямом «Антикорупційна політика». Липень 2022 33 с. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/anti-corruption-policy.pdf/>
8. Звіт про результати роботи Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики у період лютого-вересня 2022 року. *Голос України*. 10.11.2022 URL: <http://www.golos.com.ua/article/365926/>
9. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією : Конвенція від 31.10.2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
10. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1698-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР) 2014, № 47, ст.2051 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
11. Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП). URL: <https://anticorruption-lesson.ed-era.com/structura-antycorupzyunyukh-organyv-ukrayny/sap/>
12. Антикорупційна політика. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/antikoruptsijna-polityka/>
13. Державне бюро розслідувань. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Державне_бюро_розслідувань/
14. Вищий антикорупційний суд (ВАКС) – вищий спеціалізований суд у системі судоустрою України. URL: https://hcac.court.gov.ua/hcac/info_sud/competence/

SUMMARY

The article substantiates the actual issues of the implementation of anti-corruption policy in Ukraine and the activities of the subjects of anti-corruption policy in the conditions of accession to the EU. It is noted that for full membership in the EU, Ukraine needs to take many decisive steps, one of which is the effective fight against corruption. In order to prevent the spread of corruption, it is necessary to carry out constant opposition to it. That is why any civilized country should pursue an effective anti-corruption policy, which enables the state and society to identify problematic aspects of the police, control and judicial mechanisms and to correct these mechanisms, and most importantly, to minimize the manifestations of corruption in the jurisdictional bodies themselves.

Attention is focused on the fact that the state anti-corruption policy can be effective only if it is based on complete, objective and reliable data, and also focuses on solving key problems in the field of prevention and combating corruption. These key problems can be solved in the best way only when there is the necessary statistical, sociological, analytical and other information about their causes, content, consequences, scale, dynamics, etc.

It is indicated that anti-corruption measures are currently being implemented in Ukraine to implement the anti-corruption policy, which, although they require significant financial costs from the state, actually reduce the level of corruption in the country and bring a long-term economic effect. The stages and directions of anti-corruption policy determine the content of its methods and means, and the sequence of their application. The implementation of the anti-corruption policy requires constant coordination, and its components must comply with international standards (in particular, the UN and Council of Europe conventions against corruption, as well as the recommendations of GRECO and the Istanbul action plan of the OECD anti-corruption network) and best international practice, as well as take into account the peculiarities of the Ukrainian legal system.

It was concluded that an effective fight against corruption in Ukraine is impossible without the implementation of an effective anti-corruption policy in the activities of state authorities. This issue becomes especially important for our country in the conditions of accession to the EU, which requires appropriate legislative support, which regulates the mechanisms for preventing corruption, as well as responsibility for committing corruption violations, the creation and effective functioning of anti-corruption bodies, preventive measures to prevent corruption, as well as to overcome it, regulation and proper activity of state bodies.

Keywords: anti-corruption policy, state authorities, European Union, fight against corruption, National Agency for the Prevention of Corruption, digitalization, efficiency of activity.